
THAMNOPHISSEN DEEL 5

THAMNOPHIS (RADIX) BUTLERI

Door: Jan van het Meer, Van Brakellaan 50,
1215 PK Hilversum.

Inhoud: Verspreiding - Beschrijving - Terrarium en inrichting - Voeding - Voortplanting - Slot - Literatuur.

VERSPREIDING

Thamnophis radix butleri treft men aan in het uiterste zuiden van Ontario, Oost-Michigan, Oost-Indiana, West-Ohio en Oost-Wisconsin (zie kaart 1). De habitat bestaat voornamelijk uit open graslanden en moerassen. Hij wordt vrijwel uitsluitend in de directe nabijheid van water aangetroffen. Carpenter ontdekte, dat de aanwezigheid van een dichte begroeiing van grassen in een terrein zonder struikgewas, maar in de nabijheid van water, het soort habitat kenmerkt waaraan deze slang de voorkeur geeft.

BESCHRIJVING.

De lengte van deze vrij kleine slang, varieert van 38 tot 69 cm. De grondkleur van de rugzijde is olijfbruin tot zwart met een dubbele rij zwarte vlekken (voor zover zichtbaar) tussen de rug- en de zijstreep. De strepen zijn geel tot oranje. De zijstreep loopt over de derde schubbenrij en de aangrenzende helften van de tweede en de vierde schubbenrij. De anaalschub is ongedeeld.

Verwarring met de *Thamnophis radix brachysto-*

---

ma is niet denkbeeldig. Deze laatste slang heeft echter maar 17 rijen rugschubben (in het midden van het lichaam geteld), terwijl de *Thamnophis radix butleri* er 19 heeft. Het gedrag van deze slang is zeer zachtaardig. Hij beweegt niet erg snel, is gemakkelijk te pakken en verzet zich daar nauwelijks tegen. Hij vertoont weinig verdedigingsgedrag en bijt normaal gesproken niet.

TERRARIUM EN INRICHTING.

Het terrarium waarin ik mijn dieren houd, meet 40x40x40 (= lxbxh). Eén lamp van 15 watt dient als verlichting en verwarming. De temperatuur is 's zomers tussen 30 en 40°C, 's winters ± 22°C.

Ook *Thamnophis radix butleri* is een waterminnende slang. Een waterbak is dan ook noodzakelijk. In mijn terrarium voor deze dieren is dat een bakje met een doorsnede van 14 cm.

Op de grond prefereer ik turfmoed. Ik heb het terrarium wat versierd met plastic planten, die duurzamer blijken te zijn dan echte. Schuilgelegenheid hebben de dieren in de vorm van wat boomstronkjes, waarin ze ook kunnen klimmen.

VOEDING

In de natuur leven deze slangen op een dieet van regenwormen, kikkers, insecten (?), veldmuizen (waarschijnlijk nestjonge exemplaren), bloedzuigers en salamanders. Regenwormen vormen het grootste deel van hun voedsel, zoals door veldstudies is aangetoond. In gevangenschap eten ze ook kleine visjes, ze weigeren echter insecten.

Bij mij krijgen deze thamnophissen hoofdzakelijk spiering met een vitaminepreparaat eroverheen gestrooid. Aangezien ze daar niet allemaal even dol op zijn, geef ik ze soms ook wijting of wat regenwormen ter afwisseling. Bij dit dieet zijn het geen grote eters.

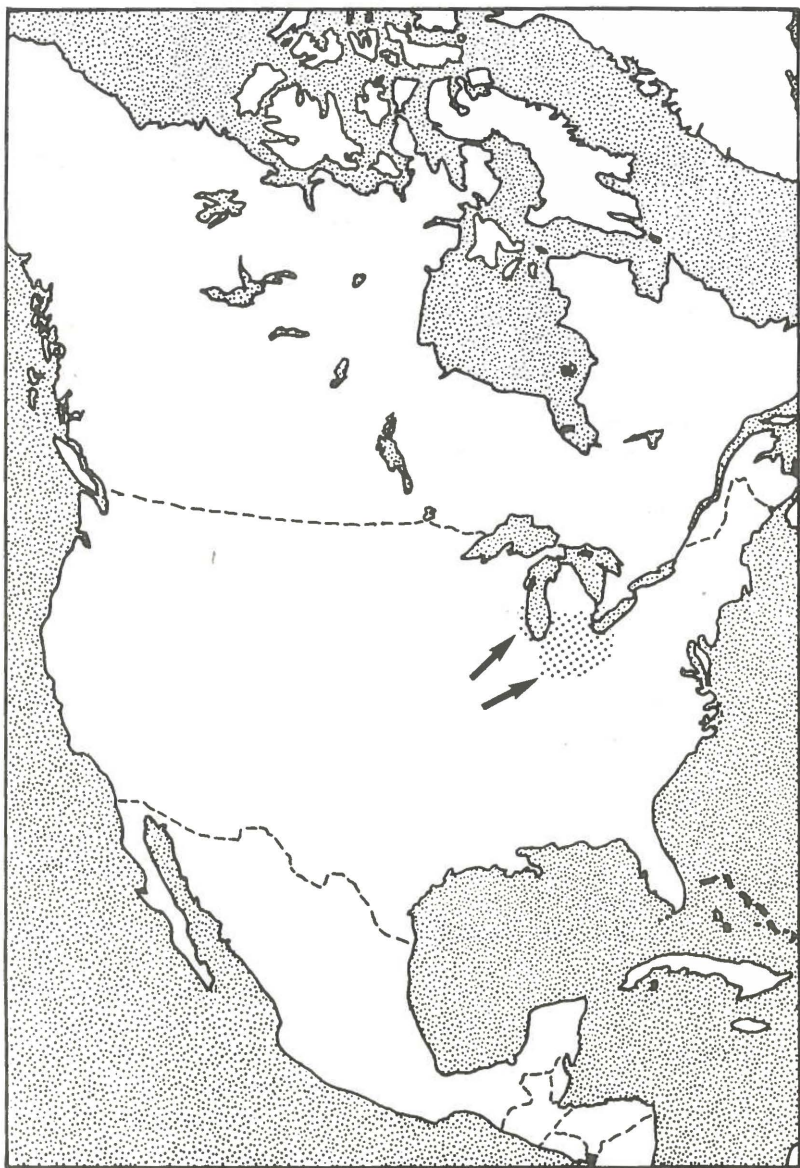
VOORTPLANTING.

Het voortplantingsritueel is hetzelfde als bij andere Thamnophissoorten: het mannetje kruipt tongelend over de rug van het vrouwtje en probeert zijn staart om de hare te slaan in een poging zijn cloaca in de buurt van die van haar te krijgen, waarna hij zijn hemipenis kan inbrengen.

In de natuur vinden de paringen meestal in april en mei plaats. De jongen worden in de zomer of de vroege herfst geboren.

De worpen van deze eierlevendbarende slang zijn niet bijzonder groot: volgens Wright & Wright van 4 tot 16, met een gemiddelde van 8 tot 10. Bij de geboorte zijn ze ongeveer 17 cm lang.

Ik heb met deze thamnophissoort zelf nog geen kweekresultaten gehad. Wel weet ik van anderen, dat de jongen niet zo'n grote eters zijn en bijgevolg ook niet zo snel groeien als de *Thamnophissen sirtalis*. Nu is Butler's kou-sebandslang ook een kleine slang, maar het is ook mogelijk dat het feit dat de diertjes maar matig eten veroorzaakt wordt door het verschil tussen het natuurlijk geprefereerde voedsel en het in gevangenschap aangeboden voedsel (waarschijnlijk vis).

Kaart 1. Verspreidingsgebied van *Thamnophis radix butleri*.

SLOT.

De *Thamnophis radix butleri* is een vrij kleine kousebandsoort. Als men de dieren voert met regenwormen, eten ze goed en stinkt hun ontlasting niet. Ze zijn gemakkelijk te hanteren en worden snel tam.

LITERATUUR

Carpenter, Charles C., 1952, Comparative Ecology of the Common Garter Snake (*Thamnophis s. sirtalis*) the Ribbon Snake (*Thamnophis s. sauritus*), and Butler's Garter Snake (*Thamnophis Butleri*) in mixed populations.
Ecological Monographs, Vol. 22 (4), 235-258.

Conant, Roger, 1975, A field Guide to Reptiles and Amphibians of Eastern/Central North America.
2nd ed. Boston.

Wright, A.H. and Wright, A.A., 1957, Handbook of Snakes.
Ithaca and London, Vol. II.